

A Pécsi Ítéltábla a dr. Váczi Miklós ügyvéd által képviselt **felperes neve** címe felperesnek - a dr. Hadnagy Emese Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** címe alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Kaposvári Törvényszék 2012. december 14. napján kelt 21.P.21.249/2011/37. számú ítélete ellen a felperes által 38. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja és

az alperest 2013. január 1. napjától kezdődően terhelő járadék havi összegét 294.757 (kétszázkilencvennégyezer-hétszázötvenhét) forintra felemeli azzal, hogy ebből 252.907 (kétszázötvenkétezer-kilencszázhat) forint a jövedelempótló, 41.850 (negyvenegyezer-nyolcszázötven) forint a költségpótló járadék,

az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 986.500 (kilencszáznyolcvanhatezer-ötszáz) forintra felemeli,

a felperes meg nem fizetett elsőfokú eljárási illeték és állam által előlegezett költség megfizetésére történő kötelezését mellőzi,

az alperes által az állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 597.500 (ötszázkilencvenhétezer-ötszáz) forintra felemeli.

A fentieket meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a másodfokú bíróság az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 25.300 (huszonötezer-háromszáz) forint másodfokú perköltséget, valamint az állam javára, az illetékes adóhatóság felhívására, az ott írt módon és számlára 38.100 (harmincnyolcezer-egyszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a másodfokú bíróság által az egészségkárosodás eredete tekintetében pontosított tényállás szerint a házastársával három gyermeket nevelő, munkaügyi felügyelő munkakörben köztisztviselőként dolgozó, sportos életvitelű felperes 2009. május 15. napján, 44 éves korában vált véletlenül közlekedési baleset áldozatává, mely baleset során a jobb vállízület ficamát, a III. ágyéki csigolyatest törését, a VI. nyakcsigolya tövisnyúlványának törését, a bal oldali II-III-IV. bordák törését szenvedte el. A vállízületi sérülés, a nyakcsigolya törés és az ágyéki csigolya törés maradandó fogyatékoságot okozott, a felperesnél a gerinc statika jelentősen meggyengült, az ágyéki gerinc mozgásai jelentős fokban beszűkültek, a jobb alsó végtagba kisugárzó tünetek állapíthatóak meg, vállmozgásai a sérült oldalon kötöttek, fájdalmasak. Állapotában javulás nem várható, rosszabbodásra kell számítani.

A felperes balesetből eredő egészségkárosodása 40% mértékű, hosszabb állással, üléssel, fizikai megterheléssel, kényszertartással járó tevékenységet nem végezhet, lehajolni nem képes. A háztartási, házkörüli munkákat a legkönnyebb munkák kivételével nem tudja ellátni, mindenfajta sporttevékenységben, kerti munkában akadályozott. Személygépkocsit csak rövidebb távon, pihenők közbeiktatásával tud vezetni. Állandó jelleggel fájdalomcsillapító, izomlazító készítmények alkalmazására, évente egy alkalommal fizioterápiás kúra igénybevételére szorul. Egészségi állapotának megromlása miatt munkakörének ellátására alkalmatlanná vált, ezért közszolgálati jogviszonyából felmentették.

A felperes kárát a **XXX-000** forgalmi rendszámú személygépkocsi ittas állapotú üzemben tartója okozta, aki az alperesnél rendelkezett kötelező felelősségbiztosítással.

A felperes keresetét többször módosította, eredetileg 7.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés iránti követelését 6.111.825 forintra szállította le, figyelemmel arra, hogy az alperes a per során 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítést teljesített, melyet a felperes elsődlegesen a 7.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés iránti követelése kamataira, másodlagosan pedig a tőkére számolt el. Az élelemfeljavítás költsége címén 70.000 forint megtérítését kérte. Útiköltség, kísérő költsége címén 45.600 forint követelést támasztott, e vonatkozásában azonban keresetét leszállította, ilyen címen további igényt nem kívánt érvényesíteni. Az ápolás, gondozás címén eredetileg követelt 529.000 forint összegű követelését 448.000 forintra leszállította.

A felperes eredeti járadékkövetelése három tételből állt. Az alperes által peren kívül folyamatosan teljesített és a felperes általösszegezésében elfogadott járadéktételekre, így a közlekedési többletköltségekre 28. sorszám alatt, a személyes meghallgatást és a tanúbizonyítási eljárás lefolytatását követően terjesztette ki a keresetét. A 33. sorszámú keresetmódosítás folytán végül havi 27.600 forintot követelt a ház körüli, mezőgazdasági és háztartási kisegítő költségeire, 14.000 forintot a gyógyszer többletköltségekre, 252.907 forintot a kiesett jövedelme pótlására, kérte továbbá havi 5.000 forint közlekedési többletköltség, 1.000 forint

rezi többletköltség megfizetését, rehabilitációs járadék címén pedig havi 1.250 forint volt az igénye.

A perköltséget illetően a felperes az ügyvédi munkadíjról kötött megállapodást csatolt, miszerint az eljárás jogerős befejeztekor a megítélt kártérítési összeg 20%-ának megfelelő ügyvédi díj megfizetésére köteles.

Az alperes a közlekedési többletköltséggel kapcsolatos járadékigény vonatkozásában ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kár teljes összegét 6.000.000 forintban állapította meg. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 11.577.115 forintot, ennek az elsőfokú ítéletben részletezett kamatait, 2012. december 20. napjáig 288.507 forint járadékot, valamint 2013. január 1. napjától kezdődően minden hónap 20. napjáig havi 289.757 forint járadékot. Az ítélet járadéokra vonatkozó részét előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította, a fentieket meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 570.000 forint részperköltséget. Az állam javára a felperest 71.100 forint illeték és 44.759 forint állam által előlegezett költség, az alperest 540.600 forint illeték és 328.240 forint állam által előlegezett költség megfizetésére kötelezte.

A megítélt járadék a háztartási, házkörűli, mezőgazdasági munkák körében havi 27.600, gyógyszer többletköltség tekintetében havi 7.000, rezi többletköltség tekintetében havi 1.000, rehabilitációs költség tekintetében havi 1.250, jövedelempótló járadék tekintetében havi 252.907 forintra terjedt ki.

A közlekedési többletköltség címén előterjesztett járadékigényt az elsőfokú bíróság arra hivatkozással utasította el, hogy a felperes az orvosszakértői vélemény alapján a tömegközlekedést igénybe tudja venni, gépjármű vezetésére képes, így közlekedési többletköltség nem indokolt.

A Pp.81.§ (2) bekezdésére figyelemmel kötelezte az alperest perköltség megfizetésére, nem látta azonban indokoltnak a felperes és jogi képviselője közötti megállapodás áthárítását az alperesre, ezért a felperesi jogi képviselői munkadíjat - 9.010.084 forint pernyertes keresetrész után számítva - a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja szerinti összegre mérsékelte.

Az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes marasztalását havi 5.000 forint közlekedési többletköltségben is. Azzal érvelt, hogy az elsőfokú ítélet sértette a Pp. bizonyíték-értékelési szabályait, valamint a bizonyítási teherre vonatkozó kioktatási kötelezettséget. Az alperes a per előtt és a per alatt is folyamatosan teljesítette a követelés szerinti jogcímű összeget, elutasítást nem kért, mindezt együttesen elismerésnek kellett volna értelmezni, avagy ezzel ellentétes bírói álláspont esetén a felperest a bizonyítási teherről fel kellett volna világosítani. Tartalmi tekintetben jelezte, hogy a közlekedési többletköltség a településen belüli gyalogos és

kerékpáros közlekedés kiesésére, a szükség szerinti autós kísérrőre, valamint a folyamatosan szükséges orvosi és fizioterápiás kezelések útiköltségére alapul, független attól, hogy a felperes képes-e autó vezetésére vagy tömegközlekedés használatára.

Az elutasítással érintett keresetrészre eső feljegyzett illeték és állam által előlegezett költség tekintetében kérte a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 15.§ (1) bekezdés szerinti mentesítését.

A jogi képviselőjével kötött megállapodás figyelembevételével kérte az alperes terhére megállapított ügyvédi munkadíj felemelését. Kifogásolta, hogy a bíróság a kikötött díjat negyedelve jogszabálysértően mellőzte a díjmegállapodást, amennyiben pedig a megállapodás szerinti díj csökkentését látta megalapozottnak, ennek indokát az erre vonatkozó indokolási kötelezettség ellenére nem adta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés járadékra vonatkozó részében alapos, a költségekkel kapcsolatos részében részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást túlnyomórészben helyesen állapította meg, a rendelkezésre álló adatok helytelen értékelésével jutott azonban arra a következtetésre, hogy a felperesnek a balesettel összefüggésben megromlott egészségi állapota miatt közlekedési többletköltsége nem merül fel.

Az elsőfokú eljárásban csatolt peren kívüli levelezés adatai alapján a másodfokú bíróság kiegészíti az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal, hogy az alperes 2010. július 9. napján értesítette a felperest a kárrendezési eljárásban megállapított járadékokról; ezek között szerepelt - a háztartási, házkörűli, kerti kisegítő havi 10.000 forint, a gyógyszerköltség havi 2.000 forint, a rezsi többletköltség havi 1.000 forint összege mellett - havi 5.000 forint közlekedési többletköltség is, melyet az alperes havi rendszerességgel teljesített is.

A közlekedési többletköltségre vonatkozó felperesi személyes előadás, tanúvallomások, alperesi ellenkérelem és utóbbira vonatkozó bírósági felhívás hiányában a közlekedési többletköltség rendszeres felmerülésére és mértékére elsősorban annak alapján kellett következtetni, hogy a peres felek között vita ebben a kérdésben soha nem volt, az alperes maga határozta meg a felperesnél indokoltan felmerülő közlekedési többletköltség összegét havi 5.000 forint összegben.

A per egyéb adatai a felek egyetértésének tárgyául szolgáló ezen tényt nem cáfolják; a felperes korábbi sportos életviteléhez tartozó, emellett azonban a felpereséhez hasonló kisebb településeken a napi közlekedés eszközüül szolgáló kerékpározásban való akadályozottság, a hosszabb távú gyaloglásra való képtelenség okán a felperes a jóval költségesebb gépkocsival történő közlekedést

kénytelen előnyben részesíteni, a baleset következményeként kialakult egészségi állapotával összefüggésben pedig a közlekedést is igénylő élethelyzetek, tevékenységek rendszeresen előfordulnak; így pl. gyógyszereit fel kell íratnia, kiváltani, kezeléseket kell felvennie. Alkalmilag felmerülő hosszabb útjain vezetésben való korlátozottsága folytán okszerűen kísérrőre szorul.

Mindezen körülményeket összességükben értékelve a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette azzal, hogy a felperesnek a baleset miatt megromlott egészségi állapota folytán visszatérően havi 5.000 forintnak megfelelő közlekedési többletköltsége merül fel.

Ennek megfelelően a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - annak jogi indokolását a Ptk.355.§ (3) bekezdésének felhívásával kiegészítve - a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és az alperes által fizetendő járadék havi összegét

- az egyéb járadéktételek érintése nélkül - havi 5.000 forint közlekedési többletköltség járadékkal felemelte.

Az alperes a per folyamán a közlekedési többletköltséget megtérítette. Az elsőfokú ítélet 2012. december 18-i kézhezvételét követően, 2013. január hónapjától járadékfizetési kötelezettségének a járadékra vonatkozó, előzetesen végrehajtható elsőfokú marasztalás szerint, közlekedési többletköltség nélkül volt köteles eleget tenni, így ezen időponttól szükséges az alperest a felmerült és még nem térült közlekedési többletköltség megfizetésére kötelezni.

A jövedelempótló járadék és a költségpótló járadékok eltérő jogi alapja és természete miatt szükséges a különféle típusú járadékok elkülönítése, ebben a tekintetben a másodfokú bíróság a marasztalást pontosította.

A Kmr.15.§ (1) bekezdés második fordulata alapján indokolt volt a károsodásban közre nem ható, eltúlzott kártérítési igényvel nem élő, perköltségben nem marasztalt felperest a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség megfizetése alól mentesíteni.

A perköltségszámítás tekintetében helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor a Pp.81.§ (2) bekezdését alkalmazta, a kikötött ügyvédi munkadíj jogszabály által meghatározott mértéket meghaladó részének teljes mellőzése azonban indokolatlan volt.

A pernyertesnek tekintett keresetrészt a másodfokú bíróság újraszámolta, figyelemmel azon töretlen bírói gyakorlatra, miszerint ha a keresetleszállítás indoka az ellenérdekű fél per során eszközölt teljesítése, úgy a leszállítás ellenére a teljesítéssel érintett részben a felperest pernyertesnek kell tekinteni. Így a felperes pernyertessége a 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítésen kívül kiterjedt arra a 888.175 forintra is, mellyel nem vagyoni kártérítés iránti keresetét az alperesi részteljesítésre figyelemmel leszállította. Pernyertes lett ezen kívül a 70.000 forint

élelemfeljavítási költség, 448.000 forint ápolási, gondozási költség, 15.000 forint gyógyfürdő kezelés költsége, valamint a másodfokú ítéletben foglalt változtatás folytán havi 294.750 forint járadék tekintetében, utóbbi esetében a pertárgy érték (294.757×12) 3.537.084 forint. A felperes pernyertessége ekként 9.958.259 forint vonatkozásában áll fenn, a Pp.81.§ (2) bekezdését alkalmazva az alperest a terhére megállapított 9.958.259 forint pertárgyértékű marasztalásnak megfelelő perköltség megfizetésére kell kötelezni, és a Kmr.13.§ (2) bekezdése alapján ezen összeg után köteles a tárgyi költségfeljegyzési jogos perben a le nem rótt illeték megfizetésére is, mely vonatkozásban az elsőfokú ítéletet a Pp.253.§ (3) bekezdése alapján kellett megváltoztatni.

A felperes a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdés *a)* pontja alapján az ügyvédi megbízási szerződésben az első- és másodfokú eljárásra összesen kikötött - a jogerősen megítélt kártérítési összeghez viszonyított - 20% mértékű megbízási díj elszámolását kérte. A perben összetettebb bizonyítási eljárás folyt, ami azonban nem haladta meg a hasonló jellegű perekben szokványosan szükségessé váló bizonyítást. Az igények tételezése miatt aprólékos munkát igénylő keresetlevélre és előkészítő iratokra, a perben megtartott négy tárgyalásra, az orvosszakértői és mezőgazdasági szakértői bizonyításra is figyelemmel a bíróság túlzónak találta a kikötött ügyvédi munkadíj elsőfokú bíróság általi mérséklését, de ugyancsak eltúlzottnak találta a megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíjat is, így a kifejtett munkával arányban állóként a pertárgyérték 8%-a + ÁFA mértékű, mindösszesen 1.011.800 forint ügyvédi munkadíjat talált szükségesnek és indokoltnak. A megállapodásnak megfelelően ez az összeg mindkét fokú eljárásért járó díjat magában foglalja, így azt az első- és másodfokú eljárásra eső költségek között meg kellett bontani. Ezen művelet kapcsán a másodfokú bíróság a jogszabály szerint elszámolt ügyvédi munkadíjra vonatkozó, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése szerinti azon szabályt, hogy a másodfokú eljárásban felszámítható díj az elsőfokú eljárásért járó díj 50%-a, a pertárgy értékeként pedig a fellebbezési értéket kell figyelembe venni, segédelvként alkalmazta, így a felperesnek járó teljes költség 97,5 százalékának megfelelő 986.500 forintot vett figyelembe elsőfokú perköltségként, a fennmaradó 25.300 forint, mint másodfokú perköltség megfizetésére pedig az alperest a Pp.81.§ (2) bekezdése alapján kötelezte.

Az alperes a Pp.81.§ (1) bekezdésére figyelemmel, a Kmr.13.§ (2) bekezdése alapján köteles a sikeres fellebbezésnek megfelelő, 60.000 forint pertárgyértékű járadék- és 416.500 forint perköltség-követelés, mint fellebbezési érték után a feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére.

Az alperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, így arról rendelkezni nem kellett.

A feljegyzett fellebbezési illeték felperesre eső részének megfizetése alól a másodfokú bíróság a felperest a Kmr.15.§ (1) bekezdése alapján mentesítette.

A fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálása a Pp.256/A.§-a (1) bekezdésének *f)* pontján alapul.

P é c s , 2013. június 20.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó
bíró, dr. Vogyicska Petra s.k. bíró